

15.11.2018

Opetus- ja kulttuuriministeriölle

Viite: OKM/49/010/2018

Helsingin yliopiston lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy –nimisestä osakeyhtiöstä

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt Helsingin yliopistoa antamaan lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi, jossa ehdotetaan säädettäväksi laki CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy –nimisestä osakeyhtiöstä. Esityksen tarkoituksena on selkeyttää yhtiön asemaa uuden hankintalain puitteissa ja varmistaa se, että yhtiö kykenee täyttämään täysimääräisesti valtion sille asettaman erityistehtävän. Helsingin yliopisto kiittää mahdollisuudesta lausua lakiesityksestä. Helsingin yliopiston lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet opintopalveluiden ja opusteknologiakeskuksen asiantuntijat.

Helsingin yliopisto toteaa, että esityksen tarkoitus yhtiön aseman selkiyttämistä suhteessa hankintalainsäädäntöön sekä asetetuista erityistehtävistä suoriutumisen varmistaminen on kannatettava. Esityksen lähtökohta, jossa tarkoituksena ei ole aiheuttaa muutosta nykytilaan CSC:n tuotantoon palveluihin ja niiden hankinta- ja käyttöedellytyksiin on samoin kannatettava.

Helsingin yliopisto toteaa, että esitysluonnoksessa ehdotettu järjestely, joka mahdollistaisi yliopistoille palveluiden ostamisen CSC:ltä kilpailuttamatta, olisi myönteinen asia. Esityksessä todetaan myös, että asiakkaina voisivat olla myös korkeakoulujen omistamat sidosyksiköt. Helsingin yliopisto toteaa, että olisi hyvä selvittää joko laissa taikka sen perusteluissa, onko myös Funidatalla mahdollisuus ostaa CSC:n palveluita kilpailuttamatta.

Helsingin yliopisto toteaa, että esitysluonnoksessa on tunnistettu keskeiset koulutusjärjestelmän yhteentoimivuutta edistävät digitaaliset palvelut kuten opiskelijoiden sähköinen ilmoittautuminen korkeakouluun, sähköinen tenttiminen, opintosuoritusten siirtäminen korkeakoulusta toiseen sekä myös kansainvälisesti ja uusien opusteknologioiden hyödyntäminen. Nämä ovat palveluita, joita CSC jo nykyisin kehittää ja ylläpitää, eikä ehdotus siten sisällä merkittäviä uusia palveluita – näin ollen tavoite nykytilan säilyttämisestä vaikuttaisi esityksessä toteutuvan.

Esitysluonnoksessa on todettu, että esitetyn muutoksen jälkeen CSC:n asiantuntemus yhdistettynä kilpailutettuun ICT-osaamiseen muodostaisi palveluratkaisun, jota mikään muu toimija ei kykenisi tarjoamaan. Helsingin yliopisto toteaa, että nykytilanteessa tämä ei aivan pidä paikkaansa, vaan korkeakouluilla on runsaasti omaa osaamista ja esimerkkinä palveluratkaisuista voidaan mainita vaikkapa Funidata ja Peppi-konsortio. Toki esitetyn lain muutos olisi omiaan suuntaamaan kehitystä kuvattuun suuntaan.

Helsingin yliopisto toteaa, että CSC:n yksinoikeutta koskevat määritelmät tulee laatia erityisen huolella. CSC:lle ei tulisi luoda tai esityksestä ei tulisi tosiasiaa seurata yksinoikeutta myös korkeakoulujen perusrekisterien ylläpitoon tai kehitykseen. Luonnoksessa hallituksen esitykseksi on

CSC:n yksinoikeutta rajoitettu siten, että lakiesitystä ei sovellettaisi laissa mainittujen asiakkaiden omiin erillisiin järjestelmiin ja palvelukokonaisuuksiin. Hallituksen esityksessä onkin todettu: *"Lukuun ottamatta kansallisen koulutus-, tiede- ja kulttuuripolitiikan integraation edellyttämää infrastruktuuri- ja palvelukokonaisuutta, lakiesitystä ei sovellettaisi laissa mainittujen asiakkaiden omiin erillisiin järjestelmiin ja palvelukokonaisuuksiin."* Helsingin yliopisto toteaa, että tätä rajausta tulisi selkiyttää. Avoimeksi esitysluonnoksen perusteella jää, miten mainittu kansallinen infrastruktuuri ja palvelukokonaisuus rajataan. Ovatko esimerkiksi Sisu tai Peppi erillinen järjestelmä? Ovatko Sisun opintojen suunnittelu, Sisun opintotarjonta tai vaikkapa Helsingin yliopiston avoimen yliopiston opintotarjonta taikka suljetun puolen opintotarjonta erillinen palvelukokonaisuus, vai kuuluuko sen tarjoaminen CSC:n yksinoikeuden piiriin? Esityksestä jää varsin epäselväksi, miten määräytyy, mitä rekistereitä CSC:n palveluiden tuottamisen yksinoikeuden piiriin kuuluu/voi kuulua koulutuksen rekisterien osalta, kun esityksessä todetaan: *"Laissa säädettäisiin CSC:n tehtäväksi kehittää ja ylläpitää kansallisen koulutusjärjestelmän sähköisiä tietovarantoja ja rekistereitä. Lisäksi CSC kehittäisi ja ylläpitäisi koulutuksen järjestämisen digitalisaatiota ja yhteentoimivuutta edistäviä palveluita."*

CSC tarjoaa nykyäänkin korkeakouluille sovelluskehitystä ja opintohallinnon/opetuksen järjestelmiin liittyvää kehittämistä, hallinnointia ja konsultointia, käyttöpalveluita ja infrastruktuureja. Luonnoksessa hallituksen esitykseksi tulisi selventää, että tämä olisi rajattu yksinoikeuden ulkopuolelle eli asiakkaat voisivat ostaa sitä muualtakin kuin CSC:ltä.